

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/15/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123201088
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Šlesarová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3123201088.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ivany Šlesarovej a členiek senátu JUDr. Dariny Legerskej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. C. XXX/XX, XXX XX D., zastúpená: Mgr. Pavol Dudík, advokát so sídlom Jilemnického 2, 911 01 Trenčín, IČO: 52 864 294, proti žalovanému: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. C. XXX/XX, XXX XX D., o vypratanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 21C/9/2023-22 zo dňa 2. októbra 2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie výrokom I. rozsudku s poukazom na § 123, § 126 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník uložil žalovanému povinnosť vypratať byt č. X, ktorý sa nachádza vo vchode č. XX na druhom poschodí bytového domu súp. č. XXX, postaveného na parcele registra "C" č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 367 m², ktorý je zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. F., vrátane podielu na spoločných častiach, spoločných zariadeniach domu a pozemku vo veľkosti 77/3647, a to do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. v zmysle § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP) žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd žalovanému uložil povinnosť vypratať predmetný byt s tým, že žalobkyňa je jeho výlučnou vlastníčkou a nadobudla ho na základe darovacej zmluvy medzi ňou a jej rodičmi v roku 2015. Rodičia žalobkyne majú zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania a bývania. V byte býva okrem rodičov i žalovaný. Žalovaný nikdy nemal so svojimi rodičmi a ani so žalobkyňou uzatvorenú žiadnu zmluvu, z ktorej by bolo možné vyvodiť jeho užívacie právo k nehnuteľnosti. Žalovaný nikdy za užívanie nehnuteľnosti neplatil a odmieta, napriek opakovaným výzvam žalobkyne, prispieť aspoň na náklady spojené s užívaním nehnuteľnosti. V súčasnosti je jeho dlh na týchto zložkách približne 10.000 Eur. V minulosti chcel otec žalovaného odhlásiť z trvalého pobytu, no nebolo to možné, pokiaľ nemal náhradnú adresu. Otec odmieta prispievať finančne na jeho podiel platby, a tak jedlo alebo účty idú z maminých peňazí, či z peňazí žalobkyne, v minulosti prispievali i ďalší dvaja bratia. Žalovaný dlhodobo nemá stálu prácu, venuje sa stávkovaniu a na jeho živobytie prispieva mama, žalobkyňa i bratia. Okrem toho, že žalovaný neprispieva na chod domácnosti a neprispieva na náklady spojené s užívaním bytu, správa sa neprimerane. Rodičia sú vystavení agresívnemu správaniu žalovaného, žalovaný ich využíva, žiada od nich peniaze a svojvoľne si berie jedlo, svojim neprimeraným správaním prispieva

k tomu, že sa ich zdravotný stav zhoršuje. Mimosúdna snaha žalobkyne o vyriešenie sporu bola neúspešná. Sám žalovaný si je vedomý toho, že nehnuteľnosť užíva iba na základe jej doterajšieho súhlasu a bez právneho titulu. Žalobkyňa v priebehu konania upresnila, že táto situácia trvá asi 10 rokov. Žalovaný sa o rodičov nestará v pravom slova zmysle. Starostlivosť o domácnosť je na mame, ktorá varí, perie, upratuje a robí i väčšie nákupy. Mame s tým pomáhajú ďalší dvaja bratia. V roku 2015 prepísali rodičia byt na ňu, darovali jej ho. Má troch bratov, u všetkých bol problém s gamblingom, rodičia sa obávali, že by o byt kvôli dlhom bratov mohli prísť, pokiaľ by tam mali nejaké podiely. Vzťahy v rodine nie sú dobré, ďalší dvaja bratia sa v zásade snažia podporovať rodičov, rovnako ona im prispieva aj finančne aj nákupom potravín. Cez covid, keďže býva v Anglicku 16 rokov, nemohla cestovať na Slovensko, teraz chodí častejšie.

1.3. Žalovaný tvrdenia žalobkyne nepovažoval za pravdivé. Poukázal na to, že žalobkyňa 20 rokov žije v Anglicku, o rodičov sa vôbec nestará, domov chodí zriedka. Rodičia jej darovali byt zrejme preto, že ďalší brat mal viac podlžností voči štátu a oni nechceli o byt prísť pri dedičskom konaní. Žalovaný so žalobou nesúhlasil z dôvodu, že ho vydedili a chce svoj podiel. Všetka starostlivosť o rodičov je na ňom, pričom rodičia samotní s jeho vystaňovaním nesúhlasia a podali žalobu na vrátenie daru proti žalobkyňi. Upresnil, že

v spornom byte prespáva, ale prespáva aj u známosti v Žiline. Neprispieva na úhradu služieb spojených s užívaním bytu, keďže ho podviedli. Zamestnanie má príležitostné. Peniaze rodičom dával. Žiadal, aby mu žalobkyňa vyplatila tretinu jeho podielu. V byte má nejaké osobné veci, oblečenie. Nepracuje, nemá pracovný pomer, do systému na Slovensku sa nechce zapojiť, robí za malý plat, keď tak niekde v Čechách. Robí brigádniccky, vypomáha známym. Nespresnil, koľko financií zarobí, nejaké peniaze má. Evidovaný v evidencii nezamestnaných nie je.

1.4. Z úradnej evidencie súd prvej inštancie zistil, že bola podaná žaloba o vrátenie daru pod sp. zn. 17C/24/2023 v spore rodičov strán sporu ako žalobcov proti žalobkyňi. Konanie v uvedenej veci bolo uznesením zo dňa 07.08.2023 zastavené v dôsledku späťvzatia žaloby s tým, že otec uviedol, že takúto žalobu nepodával, urobil to za neho jeho syn, s čím nesúhlasil a matka rovnako vzala žalobu späť, pôvodne ju ani nepodpísala, žaloba bola urobená podvodne, so žalobou nesúhlasila.

1.5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 123 a § 126 ods. 1 Obč. zák., keď konštatoval, že vlastnícke právo je najvýznamnejším vecným právom a treba ním rozumieť právo ovládať vec, najmä ju držať, užívať, požívať jej plody a úžitky a nakladať s ňou vlastnou mocou, ktorá nie je závislá od žiadnej inej moci kohokoľvek k tej istej veci. Definovanie práv vlastníka platí pre každého vlastníka. Vlastnícke právo má u každého vlastníka rovnaký zákonný obsah a požíva rovnakú ochranu. Oprávnenie vec užívať predstavuje individuálnu alebo výrobnú (podnikateľskú) spotrebu predmetu vlastníctva. Vlastník má právo vec užívať, ale aj neužívať. V druhom prípade môže vec neužívať bez jej ďalšieho využitia alebo jej užívanie prenechať inému.

1.6. V ďalšom uviedol, že vlastník má nárok na súdnu ochranu. Vlastník je chránený aj inak, avšak zavŕšením ochrany vlastníckeho práva je ochrana poskytovaná nezávislými súdmi. Súdnu ochranu vlastníckeho práva možno realizovať aj prostredníctvom žaloby na vydanie veci, v prípade nehnuteľnosti žalobou na vypratanie veci. Ide o žalobu na plnenie, ktorá chráni obsah vlastníckeho práva. Žaloba na vydanie veci predpokladá, že iná osoba neoprávnené, t. j. bez právneho dôvodu, zadržiava vec patriacu vlastníkovi a súčasne mu ju odmieta vydať. Aktívna legitímácia patrí vlastníkovi. Pasívna legitímácia prislúcha osobe, ktorá má vec fakticky u seba, avšak nemá na to žiaden právom arobovaný dôvod.

1.7. Poukázal, že v danej veci nebolo sporné, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou predmetného bytu a že žalovaný tento byt užíva už bez jej súhlasu a bez právneho dôvodu. Preto bola žaloba o vypratanie bytu dôvodná a súd prvej inštancie jej vyhovel.

1.8. Vo vzťahu k trovám konania súd prvej inštancie rozhodol podľa pomeru úspechu vo veci s tým, že žalobkyňa bola úspešná v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, v ktorom namietal, že nemal možnosť obhajoby právnym zástupcom. Nakoľko je nemajetný, nemá financie na plateného obhajcu, a preto mu mal byť pridelený bezplatne. Žiadal o započítanie neobvyklého darovania do dedičského podielu žalobkyne s tým, že nemôže akceptovať rozhodnutie, v ktorom nebol podľa zákona vyplatný dedičský podiel. Záverom uviedol, že skončí na ulici, bez strechy nad hlavou, nikoho nemá a nemá kam ísť.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd odvolanie odmietol z dôvodu, že neobsahuje obligatórne zákonné náležitosti, eventuálne, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Vo vzťahu k jednotlivým námietkam žalobkyňa uviedla, že nejde o konanie, kde by mala mať strana sporu zo zákona právneho zástupcu. V prípade, že žalovaný nemá príjem, mohol požiadať o ustanovenie právneho zástupcu prostredníctvom Centra právnej pomoci. Za včasné zvolenie právneho zástupcu však zodpovedá každá strana sporu. Súd nie je zodpovedný za to, či mal alebo nemal právneho zástupcu a zároveň súd nemal ani povinnosť sa tým zaoberať (nie to mu ustanovovať právneho zástupcu). Žalovaný si zrejme mylí konanie s trestným konaním. Žalobkyňa poukázala na to, že obaja rodičia žijú. Neprebíha žiadne dedičské konanie. Rodičia sa sami rozhodli darovať nehnuteľnosť žalobkyňi, bolo to ich slobodné rozhodnutie. Záverom uviedla, že nie je jej zodpovednosťou zabezpečiť pre plnoletú osobu bývanie, alebo sa starať o plnoletú osobu, aby mala kde bývať. Sám žalovaný sa opakovane vyjadroval, že na Slovensku nebude za taký smiešny príjem pracovať. Do určitej miery si môže za svoju situáciu najmä sám, nakoľko nie je možné, aby ktokoľvek žil v dnešnej dobe bez práce a trvalého príjmu. Poukázala, že skutkové námietky žalovaného k veci nemajú po právnej a skutkovej stránke spôsobilosť spochybniť zákonnosť a správnosť súdneho rozhodnutia.

4.1. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania (§ 379, § 380 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) pričom dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4.2. Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody subsumovateľné pod § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP, ktoré však neboli spôsobilé prívodiť zmenu ani zrušenie napadnutého rozsudku súd prvej inštancie z nasledovných dôvodov:

4.3. Nie je už v právomoci súdu ustanoviť účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, na jeho žiadosť za zástupcu Centrum právnej pomoci, ale celá agenda špecifickej právnej pomoci sociálne slabším účastníkom konania je výlučne v kompetencii Centra právnej pomoci, ktorému táto právomoc bola zverená zákonom č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. Postup súdu sa tak v zmysle § 160 CSP obmedzuje len na vykonanie poučovacej povinnosti o možnosti obrátiť sa priamo na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o ustanovenie zástupcu za splnenia zákonných predpokladov, súd už vo veci nerozhoduje. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie bolo zistené, že žalovaný bol poučený o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, ako aj o práve zvoliť si advokáta.

4.4. Pokiaľ ide o započítanie daru nad rámec obvyklého darovania na dedičský podiel obdarovaného podľa § 484 Občianskeho zákonníka, uvedené nie je predmetom tohto konania, ale ide o inštitút dedičského práva, pričom z obsahu spisu je zrejmé, že obaja rodičia sporových strán žijú.

4.5. Vzhľadom na to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný predmetný byt užíva bez právneho dôvodu, je námietka žalovaného, že skočí na ulici bezpredmetná. Žalovaný si bol vedomý, že nemá právny titul na užívanie bytu a zároveň mal dostatok času riešiť si vlastné bývanie.

4.6. Odvolací súd pri skúmaní postupu súdu prvej inštancie nezistil ani žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), pre ktoré by musel napadnuté rozhodnutie zrušiť.

4.7. Ani v odvolacom konaní tak neboli tvrdené a preukázané také skutočnosti, ktoré by ma mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalovaného a že súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie postupoval v súlade so záväznými právnymi predpismi a majú na pamäti základné právo strán konania na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite. Súd prvej inštancie riadne odôvodnil svoje rozhodnutie a odvolací súd považuje dôvody a právne úvahy v ňom uvádzané za vecne správne, dostatočné, argumentačne presvedčivé, právne správne posúdené a vyhodnotené.

4.8. Za skutkovo a právne správny považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol za aplikácie § 255 ods. 1 CSP vychádzajúc zo zásady úspechu.

5. Odvolací súd tak na základe vyššie uvedeného podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

6. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

7. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP):

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).